

A felelmetes, fényes fokosból rozsdáette vasdarab lett, mely ma már az ó s z e r e s e k n e k sem kell.

(†)

A katolicizmus jövője és a választások.

Ilyen című közlemény vezet be a Kath. Népszövetség márciusi füzetében az értékesibbnél értékesebb cikkek sorozatát. Fontos kérdés ez, melyben világosságot gyűjtani nincs hivatottabb tényező a Népszövetségnél. Különösen most szükséges a kath. választó polgárság felvilágosítása, amikor a multnak annyi hibáját kell jövőtünknek. Nem lehetünk tovább egy pillanatra sem közömbösebbek az iránt, hogy meggyőződéses kath. embert jelöljünk-e, vagy olyat, aki egész ciklus alatt szt. Egyházunk legnagyobb elleneseivel fűj egy követ, kath. pártunk felé özönével szórja a megvető, gyalázatos megjegyzéseket, nem azért, mert 67-es, hanem azért, mert katolikus — tehát szerintök: klerikális, fekete banda.

Mint Nagy György dr. teszi a csikszentmártoni kath. választók „megbízása” folytán. Nem úgy, jó urak. Nem úgy. Kifogyott a katolikusok birka türelme. Hazafias ember kell nekünk. Igaz. Dehát nekünk Istenünk is volna. Egyházunk is volna, templomaink is volnának, papságunk és meggyőződésünk is volna; tehát olyan is legyen az a jelölt, aki ezeket oltalmába veszi. Őszintén és becsülettel, nagy akaratával és kitartással. Hazafiai erények a törhetetlen hűbűséggel párosuljanak benne. Ilyen embereknek még lenniök kell a székelyföldön.

Fölötte szükséges most a körültekintés, mert mindnyájan tudjuk, hogy az új képviselőhöz lesz illetékes itélni a katolikusok életbevágó nagy kérdései fölött. Lesz-e autonómia, vagy tovább is — állami gyámság alatt nyögünk? Hajdúmezeje szekularizációs kérvénye

... Voltaire pedig — köztudomás szerint, — iszonyú lelkigyötrelmek között halt meg. Ő, aki biztos (?) volt a tanban, melyet hirdetett...

... Egykorú feljegyzés szerint a legnagyobb reformatornak a teste — temetésekor — kiállhatatlan büzt árasztott.

... Bolognában pedig a szent Katalin teste, — nyugodt arcvonásokkal, felöltözötve szépen, — századok óta trónol egy szabad, nyílt széken... Még üveg síncs felette; közvetlen közelébe juthatni. (Szerkesztőnk a Főpásztorral együtt a kezét megéskolta!)

... Alexander Bernát magyarázta a pesti egyetemen, hogy a Schoppenhauer szobájában egy szentkép is volt, az assisi szent Ferenc képe; s ő többször megállván előtte, így kiáltott fel: „Boldog voltál szent Ferenc, mert legyőzted önmagadat!”

... Rousseau nem azok számára írta műveit, a k i k e t — s z e r e t e t t...

... A jó halál próbája a lefolyt élet helyességének, mint az összeadásnak a kivonás. Igaz alapokon zajlott le az életünk, ha a végén kijön a „keresett szám”: a nyugodt, jó halál.

teljesítést nyer-e, vagy nem? Tovább folyik-e hitvallás iskoláink erőszakos államosítása — vagy vége szakad már egyszer? stb. Multbeli vezetőcikkünk rámutatott a választásoknál történni szokott visszaélésekre.

Hozzá adni valóknak nem volna, ha nem olvasnánk azokról a hihetlenebbnél hihetlenebb jelölésekről, melyek a székelyföldön, szüntizta kath. választókerületekben végbemennek. Mindenféle az a jelölt, csak nem katolikus. Mindenesetre nagy könnyelműség a szemethunyo klérus és a vezető intelligencia részéről! Könnyen vezetessé válnak. Megszivlelendő gondolatokat, útbaigazítást ad erre nézve a Kath. Népszövetség legutóbbi füzete: 1. A választáson tanúsított viselkedésért felelősek vagyunk nem csak a törvénykönyv paragrafusainak, hanem Istennek, a lelkiismeretnek, az igazságnak, az országnak és családunk boldogságának. 2. A képviselőjelöltek ígéretére ne sokat adjunk, hanem keressünk ki olyan embert, akinek igaz-igazságos katolikus voltát régén ismerjük. 3. Ha ismeretlen ember jelenik meg közöttünk, akkor kérdezzük meg az illetékes embereket, mit tartanak róla, mint katolikusról. 4. Kérdezzük meg, hogy a jelöltnek kik a pártfelei; nem tartozik-e olyan táborba, ahol a mi ügyeinket ellenséges érülettel szokták elintézni. 5. Az emberek és becsületes pártok között aszerint fogunk válogatni, s aszerint fogjuk támogatni, hogy ki és melyik nyújt nagyobb biztositást arra, hogy kath. érzesünket, hitünket, hazafiságunkat, nemzeti kívánalmainkat a magyar törvényhozásban érvényesíteni tudja, és — fogja.

Nagy hála-ra kötelezte a K. Népszövetség a magyar katolikusokat legutóbbi füzetével, melyet márciusi tájékoztatásként szétküldött. Régén örvendünk rajta, hogy ezen füzetek révén a Kath. Népszövetség hatalmas és elsőrendű kultúrterjedőve nőtte ki magát. — Hitvédelmi, gazdasági, szépirodalmi és közérdekű jogi cikkei valóban nagy értékű munkák. Itt volna az ideje, hogy mindenütt szervezzük, ahol megvan, felvirágoztassuk a Kath. Népszövetséget. Hogy végre valahára lássunk tisztán. Tudjuk meg, kik vagyunk és tudják meg azok is, akik választás előtt, még templomainkba is benéznek, leereszkednek hozzánk, a térden állva imádkozókhoz; eszünk-másznak — a mandatumért, de ha egyszer megkaparították, az új választásig se hit, se Isten, se vallás, sem egyház nem kell — életünkre törnek. Vigilate!!

—y.

Prohászka Ottokár dr. püspök lelki gyakorlati és a Patronagenak tartott ünnepi beszéde.

A kolozsvári oltáregyesület elnöksége felkérte Szekesfehérvár lánglelkű püspökét, hogy tisztelje meg az egyesületet szentgyakorlatok tartásával. Nagy örömmel teljesítette a kérést. Háromnapig szentgyakorlatot tartott a Miaszonnyunkról nevezett apácák iskolájának disztermében kizárólag az Oltáregyesület tagjai számára. A termet minden alkalommal szufolásig töltötték meg az oltáregyesület tagjai, kik alig várták, hogy hallják a lánglelkű püspök lelkes, elragadó szavait. Ezen beszédekben fokozatosan haladva emelte hallgatóit mindig magasabbra, magasabbra, hogy a lélek értékét felismerve, a sziv nemes vágyait követve felismerjék azt a csodaszép világot, amely szellem és élet, azt a fölényes világnézetet, mely már itt e földön edent varázsol az emberi lélek szentélyébe. A

menynek, a krisztusi szeretetnek édességét már itt e földön kell éreznünk, mint előzet azon boldogságnak, mely az örökkévalóságban a mindenséget fentartó végtelen Hatalomnak megismerésében, lényegének szemléletében és mintegy belső életének teljes átélésében áll. Erre kell magunkat ránevelnünk, már e földön kell ezen fontos perspektívát szemlélnünk és akkor több, nemesebb, szentebb, hatalmasabb, harmonikusabb emberré leszünk. Beszédekben a focol ezen diadalmas világnézetnek minél szebb és többoldalú kidomborítása volt. Nem volt a leleknek, a nemes érzésnek oly húrja, melyet rezgésbe ne hozott volna a lélek hullámzásainak, az érzelmi világ legfinomabb arnyalatainak művészi fölöntetésével.

A képeknek, az antiteziseknek, a rapzodikus költői gondolatoknak olyan esodatos világa tarult fel beszédekben, hogy valósággal elragadta, extázisba hozta a hallgatóságot. Azok az örömkönyvek, melyek a meghatottságot a szemeknek ragyogtak, az a lelkesedés, amely szemmel láthatólag kiült az arca, azt mutatják, hogy ezen gyönyörű beszédek hatásai örökre kitorihetetlenül lesznek az oltáregyesület tagjainak lelkébe. Az utolsó előtti szentbeszédben megjelent önmagméltsága, az erdélyi püspök is, ki a beszéd befejezése után meleg, szeretettől athatott szép szavakkal köszönte meg Szekesfehérvár lánglelkű püspökének a fáradságot nem ismerő buzgólkodást, amely mindenkit fel-emelt, erősített, lelkesített a természetfölötti, eszményi irány felé haladásra. Csütörtökön az utolsó reggeli szentbeszéd után Schwarzel Adél előnök köszönte meg az oltáregyesület nevében Szekesfehérvár püspökének azt a fáradságot nem ismerő lelkes buzgólkodást, mely az oltáregyesület tagjait gyönyörű beszédekkel nemesebbé, jobbakká tenni óhajította. A meghatottságtól könnyezve köszönte meg, hogy az oltáregyesületet legkiválóbb tartásával annyira megtisztelte. Vegül Hirschler József dr. prelátnak, mint az oltáregyesület lángbuzgalmú igazgatójának is köszönetet tolmácsolta, hogy közbenjárására sikerült Szekesfehérvár püspökét megnyerni arra, hogy közénk jöjjön, oltáregyesületünket megjelenésével megtisztelje és szent beszédekkel tagjait nemesebbé, jobbakká tegye. Utána önmagméltsága, az erdélyi püspök mondotta a szentmisét, melyen az oltáregyesület tagjait megaldoztatta. Reggel 6 órától kezdve úgy Erdély, mint Szekesfehérvár lánglelkű püspökei fáradhatatlan buzgósággal gyonytatták az igen szép számban jelentkező gyonyokat. Az oltáregyesület nagy szeretetének és hála-jának azáltal is kifejezést akart adni, hogy tisztikarával és számos tagjával a vasuti állomáson megjelenve újra legmélyebb köszönetet tolmácsolta.

Szekesfehérvár püspöke a katolikus férfi-intelligenciának is alkalmat akart nyújtani arra, hogy lelkiileg felemelkedjék, katolikus öntudatát, vallásos meggyőződését megszilárdította. Itt is szufolásig töltötte meg a hallgatóságot a gimnázium disztermét. Számos más vallású előkelő úr is jelen volt, köztük K e n e s e y ref. püspök is. Az első beszédekben Prohászka az intellektualizmust fejtette mély bölcséleti alapon. Az elvont okoskodás, bölcselkedés helyett kívánja a meleg, tettekész életet. A krisztusi tan igazságáról főleg úgy győződünk meg, ha azt átéljük. A másik beszédekben gyönyörűen mutatott rá, hogy a bűntudat már nagy bölcseségre, újjászületésre vezethet. A görög böles kívánalma: ismerd meg magad, mindig jobban és jobban követeli, hogy szivünk szentélyébe beletekint-sünk, felismerjük belső értékünket és örömmel

kövessük az „Excelsior” büszke, fölényes jel-
szavát.

A gimnáziumi beszédek hatása alatt való-
sággal elragadtatott hallgatóság, a beszédek vég-
én szűnni nem akaró tapsal jutatta kifejesésre
tetszését és tolmácsolta köszönetét.

A Patronage egyesület felkérésére Pro-
hászka Ottokár dr. püspök az egyetem aulájá-
ban tartott ünnepi beszédet. Oly nagy szá-
mú jelentek meg valláskülömbőség nélkül, hogy
szamosan helyet nem kapva, távozni voltak
kénytelenek. Megjelent Majláth Gusztáv gróf
püspök ónagyméltósága. A más vallásnak közül
ott láttuk Kenossey Béla református, Fe-
rencz József unitárius püspököket, Eisler
Mátyás egyetemi m. tanár, főrabbit is.

Prohászka Ottokár beszélekor nagy él-
jenzéssel fogadták. A Patronage nevében Far-
kas Lajos dr., mint alelnök üdvözölte. Utána
megtartotta magas szérnyalását, mindenkit el-
ragadó beszédet. Kiemelt benne, hogy minden
kornak megvan a maga eszménye. A mai koré
főleg a szociális érzés. Ezen érzés nagy kérdés
elő állítja a társadalom minden nemesen gon-
dolkodó tagját. Ez a kérdés a közjónak mindig
melegebb, eddig át nem érzett egységének, a
magamat melyekben egynek érző társadalom-
nak kérdése. Ez akarja a társadalom rétegeit
mind jobban és jobban egyesíteni. Azt lehet
mondani, hogy a társadalomnak most már gra-
vitációja van az alacsony és züllött állapotú
iránt.

Ezt a rokonérzést, vonzódást a belátásból
merítette. A társadalmi tudományok haladásai-
kal az egység belátására vezettek. Mindenki
értse meg, hogy a társadalom közmunkában él
és az élet a közös. „Nem lehetek fájdalom nél-
kül, ha másnak fáj valamije”.

Magyarország, mondhatjuk és büszkék le-
hetünk rá, vezet e tekintetben. Elég csak a
gyermekvédelmi törvényekre és a büntető no-
vellára gondolni.

Magyarország legnagyobb dícsőségének
mondhatjuk, hogy a gyermekszereket állama
lett. A Patronage a gyermekszereket eszméjétől
áthatva mindent megtesz köreiben és azért mélt-
án megeredmény a társadalom minden rétegének
támogatását. Mint régen a gyönyörű gót műre-
mekeken dolgozva mindenki tehetsége szerint
vett részt, hogy mivel nagyobb és főnségesebb
legyen a munka, — úgy kell nekünk is vall-
vetve dolgozunk. Aki ezt a dómot felépti, —
mondta végül a püspök, — az Isten templomát
épti fel és a szeretetnek állít oltárt mindnyá-
junk élvezetére és megnyugvására.

A percekig tartó előjenzéssel fogadott beszéd
után Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök szó-
lalt fel. Szép szavakkal mutatott rá Prohászka
püspök fáradságát nem ismerő mindenoldalú
működésére, kinél a szó a tettek kísérője és
élete a legszebb példa, mint lehet meggyőző-
dással, állandó kitartással a legszebb eszmék, a
legideálisabb törekvések szolgálatába állani. Ami
az egész ünnepélynek igazi vallási jellegét adott,
az a beszéd végén tett felszólítás volt a katho-
likus hívekhez, hogy mivel többen járuljanak
másnap az Úr asztalához a szeretet kiapadhat-
atlan forrásához. Ezzel Erdély püspöke hatá-
rozottan kimutatta, hogy a katolikus papnak
sehol semmi körülmények között, még ha a
református püspök is van jelen, sem szabad
katolikus álláspontjából engedni. Ezt különben

a más vallásúak nem kívánják, hogy engedjünk,
sőt a kétértelmű kifejezéseket, határozatlan ál-
lásfoglalást egyenesen megröjrik egy katolikus
pap részéről.

A közvetlen, szép, megleghangú, nagyhatású
püspöki beszéd után Farkas Lajos újra közszo-
netet mondott és erre a szép ünnepély vé-
get ért.

Hogy mit jelentett Székesfehérvár lángelkű
püspökének szereplése, azt csak az tapasztalja,
ki a legilletkeesebb, legtekintélyesebb férfiak
megjegyzéseit közvetlenül halja. Örömmel hal-
lottuk a másvallású legtekintélyesebb, legudósabb
férfiaknak megjegyzéseit.

Minden megnyilatkozásnak, kritikának a
forrása csak az elragadtatás volt. Méltó volt a
hatás ahhoz a lelkesedéshez, mellyel Prohászka
akarta egész meggyőződésével átötenni, átvehelni
hallgatóiba.

Felédhetetlenek lesznek ezek a napok nem-
csak a katolikusok, de a másvallású, előtele-
tet szeretettel felelővő nemes lelkek előtt is.

A postarablás közel s távolban.

A fehérvári postarablás váratlan örömmel
töltötte el városunk lakóit, mert a csöndes fe-
szek nem remélt úton jutott a nagyvilágban
nevezetességhez.

Hogy a fővárosi lapok kasszarobbantásról,
golyózáporról és revolveresátáról regélnek, azt
még értjük, de hogy minő szenzációvá nőtt ez
a betörési kísérlet a világsajtóban, arról még a
legelenkebb fehérvári képzelet sem mert ál-
modni.

A betörés híreről a következő szemelvények
számolnak be:

Budapesti Hirlap. 1910. 53. sz. Vakmerő
postarablást akadályozott meg tegnap éjszaka a
budapesti rendőrség Gyulafehérvárt. Egy rabló-
banda, melynek egyik cinkosa Járzsémszky
Felix postaiulizst, mindenre elszántan, a gyula-
fehérvári postahivatalt kirablását tervezte. A rab-
lók, kik hármán voltak, március másodikán éjjel
tüntek fel a teljesen néptelen főtton, a posta-
épület táján. Egyikük őrt állott, kettő a záruk
felnyitásával volt elfoglalva. A rablók nagyon
biztosan érezték magukat, mert a postahivatál-
ban világot gyújtottak. Vagy husz perccel ké-
sőbb behatoltak Krecsányi emberei, hogy a ha-
ramiákat további munkájukban megakadályoz-
zák. A rablók, a kik éppen a Wertheim szek-
reny oldalának fölrobbantásához fogtak, a de-
tektíveket golyózáporral fogadták . . .

Eunél érdekesebb a

Temps. Páris, 1910. 54. sz. (Gyulafehé-
vári levelezőnkől.) Rémes eset tartja izgalom-
ban Erdély lakosságát. Egy Járzsémszky Felix
nevű elboacsottot postaiulizst többed magával
rablótámadást tervezett a Budapestről jövő
postavonaton ellen. A rablók tudták, hogy az
Osztrák-magyar Bank a zaltnai gazdag arany-
bányák évi termését most váltotta be s e vo-
nattal érkezik a több millióra rúgó összeg. Az
volt a terv, hogy dinamitpatronokkal felrobban-
tják a mozdonyt s az általános zürzavarban
ráteszik kezüket az őrzetlen pénzre.

Csak Kastay vasuti őrsébségének köszön-
hető, hogy a postavonaton százánál több utasa nem
lett a merénylet áldozata: Ő maga azonban vé-
res darabokra szaggatva maradt a tett szinhe-
lyén. Mikor ugyanis a vonat közeledett, észre-

vette a dinamitpatronokat s a már égő zsinórt
és merész elhatározással rávetette magát, hogy
eloltja. Késő volt. A láng már a tőlényig ért
s az önfeláldozó ember ezer darabra tépve ter-
rült el a töltesen. A vonatvezető azonban észre-
vevén a vasuti őrszokatlan mozdulattal, ideje-
korán megállította a vonatot. A szerencsétlen
vasuti őrt hat árvája siratja . . .

Meglepő amit Amerikában tudnak.

Daly New. (New-York.) 1910. március 6.
(Kiküldött tudósítónktól.) A Khuen kormány
erőszakoskodásának első gyümölcsei már meg-
értek. A felizgatott neptömeg a közelmúlt na-
pokban Erdély egyik csöndes helyén valóságos
forradalmat rögtönzött. Egy lengyel kalandor
(kik a magyaroknál mindig szíves fogadtatásra
találnak) félrevezette a tömeget, és midőn ez
megtudta, hogy az ideiglenes kultuszminiszter
az Erdélyben levő auraniai perjeltség birtokait
zsidóképre jatszotta, a helytartóság palotája elé
vonult, hogy a miniszter határozata ellen tiltakoz-
zások. Horvát helytartó kiküldötte Kash Toly
titkárát, hogy a népet lecsendesítse. A tömeg
azonban kövekkel támadt a titkárra, mire a
rendőrség fegyveres erővel lépett közbe. Való-
ságos harc keletkezett, es többen meghaltak,
igen sokan megsebesültek, míg végre az utcai
harcnak a huszárság közbevetése vetett véget.
Az izgató kalandor idejekorán elmenekült régi
barátjához, Steiner Maxhoz. Ez látva a súlyos
helyzetet, az izgatót kiadta a rendőrségnek. A
rendőrség Steiner Maxot is letartóztatta. A
vizsgálat folyik.

Sokkal jelentősebb az, amit a

New Sidney Herald (Ausztrália) 1910.
márc. 8-iki száma közöl harctéri tudósítója to-
lából. Véres csata a Julesfehérvári öböl környé-
ken. Jarshonky felkelővezérnek sikerült nagy-
számú guerilla csapatokkal megszállani az öböl
körül elhúzódó magaslatokat. Haaron Tomash,
a var parancsnoka a földörtő szolgálait végese-
vel Kressay Augosztot küldötte ki egy erős lovas
hadosztállal. A ket ellenséges lovasság között
elénk összeütközés történt, melynek folyamán a
parti ütegek is megszólaltak. A harc kimenetele
sokáig bizonytalan volt, míg végre Kostaly ge-
nerális erős gyalogdandárral a szorongatott lo-
vasság támogatására sietett s a felnapos harcot
eldöntötte. Számos halott maradt mindket rész-
ről a csatateren; a fölkelők közül sokan a vár
védői kezébe estek, többi között maga a föl-
kelő vezér is, ki föltö a haditörvényeszek fog
ítelkezni. E csapással sikerült a fölkelést majd-
nem teljesen elfojtani. Csak az öböl környéken
cirkáló kalózhajók sejtetik meg az ellenpárt lé-
tezését.

TAN-ÉS NEVELÉSÜGY.

Az iskola és a fenntartók.

Valamikor Hollandiának felekezeti iskolái
voltak. A fektelen ambíció azonban ma már
államivá fejlesztette az összes tanintézetet. S
most — csodák-csodája — épen Hollandia az,
amely legjobban elégedetlenkedik ez „ideális
állapot” miatt. Van oka rea! Ugyanis a tanító-
egyesületek „a gyermek iránti szeretetből” kö-
vetelik az iskolák s emlegésítését. Ez pedig azt jelenti:
hogy mindenféle vallási
dogma, állami es politikai vonatkozás számüzes-
sék a tanteremből. Tehát, nem kell sem az Is-

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV. VÁCI-UTCA 41.

„A legjobb hírnévként örvendő és legregibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.”

Arjgyezék kívánatra ingyen és bérmentve.

ten, sem a hazaszeretet eszméje, sem a királyhűség. Kísült, hogy a hollandi tanító urak re- volucionisták és az internacionálizmus hívei. Csak most kapnak észhez a jó hollandusok. Baj van! „Mentsünk, amit még lehet!” De ez már bajosabb művelet, mint volt annak idején az erőszakos államosítás. Egyszerű törvény- segíteni, itt már nem lehet. „Csak egy mód van még a megoldásra” — mondja a Herant, dr. Kuyper lapja — „s ez az, hogy az állam la- sanként kivonja magát az iskoláügyi területől s az iskolákat visszaadja a szülők számára”. Kuyperék ugyanis úgy vélik, hogy, annak megállapítása, hogy a szülők gyermekeiket milyen szellemű iskolába járassák: teljesen a szülők jogkörébe vág. Ezért kell, hogy a szülők tartsák fenn iskoláikat. Mindenfelekezeti ál- litsa fela magá iskoláját, ha kell állami segítséggel s tartsa fenn (ha kell) állami felügyelet mellett. Nalunk megszivlelhetnék e jellemző hollandi példát azok, akik annyira hívei az iskolák minden oldalon való államosí- tásának. Mert, talán mégis csak okosabb dolog a nagy erkölcsi és anyagi kárral járó olyan útát meg nem tenni, melyről idővel úgyis csak vissza kell majd térni. Nemde? Államosító urak!

Aki oly újságokat vagy más irato- kat olvas, melyeket vallásellenes em- berek irnak, saját lelkén követ el öngyilkosságot.
Stolz Albán.

HIREK.

— **Öltáregyletünk** vasárnap tartotta havi gyűlését és imádatát. Az igazgató kiosztotta a lelkigyakorlat sorrendjét, buzdít a részvételre. Beszámol a hangverseny erkölcsi sikeréről, hál- lás köszönetet mond a gyűlés a szereplőknek egyenként és összesen. Jelenti, hogy az egyház- megye több helyen az egyetek lelkigyakorlatot tar- tanak. Kézdivásárhelyt husvét ünnepe- kiállítás és kongresszus lesz, melyen részt vesz az igaz- gató. A szt. beszédet nagy közönség előtt dr. Szentiványi R. tartotta.

— **Az öltáregylet lelkigyakorlatát** márc. 16-án szerdán kezdődőleg P. S e h l i e k tartja az apácáknál s 19-én fejeződik be.

— **A férfiak konferenciája** 16., 17., 18., 19-én lesz este 7 órákor ugyancsak az apácák templomában. Reméljük, hogy kath. férfaink kivesszék részüket a nagytudású jezsuita atya beszédeiből.

— **A február 20-án** tartott hangverseny összes bevétele 465 K. 70 f., kiadás 125 K. 92 f., a tiszta jövedelem 339 K. 78 f.

— **A kath. legényegyesület** vasárnap, március 13-án a városi vigadóban népszerű előadást rendez. Szavalni fog B a k ó Erzsike. A vallás és tudomány egymáshoz való viszonyáról beszédet mond R a s s Károly elnök. Az éneket és zenét a papnövédekének és zenekara szolgáltatja. Az előadás mérsékelt belépési díjjal van összekötve és délután 5 óra- kor kezdődik.

— **Meghiusult postarablás.** Nem akarjuk t. olvasóinkat az eset szomorú leírásával un- tatni, hisz eleget olvashatták a napilapokban. Ime a valóság. J a r z s e m s z k i Félix devali posta alkalmazott, egy rendkívül elegáns, erős

fiatal ember, kinek azonban lelke minél gyen- gébb s lelküismerete annál keményebb, úr akart lenni könnyű szerrel. December hóban azon ajánlatot tette egyik postatisztnek, ismerősének Gyulafehérvárt, hogy rabolják ki a postát, ha sok pénz lesz, illetve majd mások fogják elvé- gezni e „drasztikus” munkát, ők csak osztoz- kodnak „finoman, elegánsan”. A postatiszt be- lement az alkuba, de azonnal jelentést tett a postafőnöknek, ki aztán az illetékes helyer: be- jelentette a tervet. Hogy a jómadarak mielőbb kelepcebe kerüljenek, érkezett a postára 340 ezer koronát jelző üres postakidemény. A pos- tatiszt megbeszélés szerint azonnal értesítette J a r z s e m s z k i t, aki már kezébe kapta az összes kuleslenyomatokat is. A betörők azonnal Fehérvárra érkeztek, de megerkezett K r e - c s á n y i tanácsos is detektívjeivel. Március 2-án éjjel 11 órákor az egyik betörő S t e i - n e r Miksa hurokra került, a másik elmenekült. J a r z s e m s z k i Félix Déváról kényszeruta- zást tett városunkba az ügyészségre. Egy lövés történt a megrogtt betörő után.

— **Távozó katonák.** A 31-ik c s á s z. é s k i r. g y a l o g e z r e d két zászlóaljja, mely már nyolc év óta tartózkodott a várban, folyó hó elsején eltávoztott innen. A két zászló- alj közül az egyiket Nagyszébenbe, a másikat pedig Mosztárba helyezték. Ezen nyolc év alatt úgy a tisztikar, mint a legénység bekétségben élt a polgársággal s tudunk szerint közöttük soha semmiféle összenézőzés nem volt: ez pe- dig a művelt és szolid tisztikar érdeme, a mely- nek sok tagjához igazán kedves emlékek fűz- nek. A távozó helyébe Brassóból az 50-ik g y a l o g e z r e d két zászlóaljja szün- tén e hó 1-én érkezett meg, s így ezentul a háziezred három zászlóalja fogja a várban a helyőrségi szolgálatot teljesíteni. Szívből üdvö- zöljük az újonnan érkezetteket s kívánjuk, hogy a kölesönös egyetértés, békes együttlét szolgál- jon a város kulturális haladására, a tisztaság és rend fejlesztésére, a mire különösen a vá- rosnak igen nagy szüksége van.

— **Nagyenyeden,** vármegyénk székhelyén e hó 7-én iktatták be hivatalába S z á s z J ó - z s e f újonnan kinevezett főispánt, akinek rokon- szentes egyénisége némesak tisztelőinek nagy számát csoportosította maga köré ez ünnepélyes alkalommal városunkból is, hanem a független- ségi ellenzékét is arra az elhatározásra bírta, hogy távolmaradván az ünnepélytől, annak bé- kes és összhangzatos jellegét meg ne zavarja.

— **Különös jelenség** üti fel itt ott fejét. A cserepéldányok utján tudomást szereztünk arról, hogy már az egyszerű falukban is tartan- nak nagybőjt folyamán „táncos” mulatságokat. Ajánlatos, hogy olvassuk el többször a múlt számunk böjti mulatságokról szóló cikkét. Ez az elvtelenség meg a „gerintelenség.”

— **Székyudvarhelyről** írják lapunknak: P. M ü l l e r Lajos jézustársasági atya lelki- gyakorlatait a tanárkar és ifjúság érdeklődő részvétele mellett ma (szombat) fejezte be. Nem várt meglepetést szerzett püspök urunk megje- lenése, aki a szt. misét mondotta s úgy a ki- esinyekhez mint a nagyokhoz néhány buzdító szót intézett; az ifjúság gyóntatásában is részt vett. P. M ü l l e r vasárnap a hajnali vonattal Sepsiszentgyörgyre utazott. Helyette püspök urunk osztotta ki a pápai áldást s részesítette a tanárkart és ifjúságot a szt. áldásban. Dél- után a főesperes kocsián Galambfalvára uta- zott, hogy onnan folytassa útját Segesvár felé.

— **A bírósági hivatalos órák.** Az egyfoly- tásban tartó bírósági hivatalos órákból, úgy lát- szik, mégis lesz valami. A miniszteriumban a

rendeletek készen voltak s a napokban ki is bocsátják. Eszerint az ország összes bíróságai- nál délután 2 óráig lesz hivatal, vasárnap pe- dig egészen szünetelni fog a munka, csupán inspekciós szolgálat lesz. A rendelet, ha csak- ugyan kiadatik, szeles körben fog megnyugvást kelteni.

— **A vonatkozás ellen.** H i e r o n y m i Károly kereskedelmi miniszter intézkedett, hogy a vasutak személyszállító vonatain előforduló késések lehetőleg kiküszöböltesse. E késések némesak az utazó közönségre kellemetlenek, ha- nem kivált a gyorsvonatoknál még a kisebb ké- sés is a teherforgalom rendes lebonyolítását kí- rosan befolyásolja. Együttal intézkedett a mi- niszter az iránt is, hogy a vasut a személyko- esik tisztántartása tekintetében a közönség jo- gos kívánságait teljes mértékben kielégítse.

— **Segesvárról** jelentik, hogy vasárnap este püspök urunk váratlanul odaérkezett. Egye- nesen az Oberth doktor kitűnő vezetése alatt álló vármegyei kórházba hajtatott, hol D o - b o r d á n plébános vezetése mellett meglato- gatta súlyos beteg híveit. Másnap reggel (hét- fón) az örvendetes hírre összesereglett híveket gyóntatta és áldoztatta; a kath. iskolának mind- ként tantermet meglátogatta és az iskola ügyét F e j é r Imre buzgó gondnok előadása alapján behatóan tanulmányozta. A 10 órai vonattal tovább folytatta útját.

— **A katonák visszatartása.** A hadügy- miniszter tekintettel arra, hogy Magyarországon nem lehet ezidén a szokásos időben megtartani az újoncozást, rendeletet bocsátott ki, mely szer- int az 1908. korosztályú katonaságot 1912. decem- ber 31-ig tarták vissza, a nem képzett pót- tartalékosokat hívják be és kiképzés után is tart- sak benn őket, hogy pótolják az 1910. decem- ber 31-én szabaduló rendes katonaságot, mert a kiszolgált katonákat csak december 31-én bo- csátják haza október 1-je helyett.

— **Nagyszébenbe** tett rövid kirándulást szerkesztőnk, hogy a diákok gyóntatásában se- gedkezzen, kiknek M e i s e l József plébános tartott három napon lelkigyakorlatot az árva- házban. Megtekintette a plébániának „messinai” romjait, mely igazán borzalmas; veszedelmes ott minden perc-halogatás, mert az egész épü- let rombadól. A státusnak sürgősen kell ott segítenie és — t e n n i e.

— **A kolozsvári „Szent Imre Egyesület”** hittudományi szakosztálya f. hó 7-én délután 6 órákor a rom. kath. főgimn. dísztermében tar- totta I. felolvasó ülését nagyréklődés mellett a következő tárgysorozattal. 1. Megnyitó beszéd. Mondta P á l I s t v a n, az egyes. tb. elnöke. 2. Jegyzőkönyv felolvasása. 3. Szabad előadás de- terminizmus a hit és az ész világánál. Tartotta dr. K o m á r o m y Dezső, a kegyesrendi hit- tudományi és tanárképző főiskola prefektus-ta- nára. 4. „A hajnal ellen”, I r t a A b r á n y i Emil. Szavalt a K r e s z t a Riza, felsőbb leány- iskolai tanárnő. 5. Záró beszéd. Mondta R ó n a i János.

— **Medgyesről** értesítenek, hogy főpászto- runk a nagybeteg L á s z l ó Polykárpolatoga- tására inkognitóban odaérkezett s ott töltött idejének jó részét egykori hűségese uti- és mun- katársának szentelte; de azért szakított ma- gának időt arra, hogy az iskolás gyerekeket a templomba összegyűjtve, hozzájuk magyar és német nyelven buzdító beszédet intézzen s úgy a tanulókat, mint a jelentkező híveket meg- gyóntassa. Egy, az őszi bérmálástól elmaradt leánykát megbérmálja, a szerzetesnövendékek- hez atyai buzdítást intézzen és a tiszteletére megjelent előkelőségeket fogadja. P. K ó r y

provinciális és Dobordán plebánus kíséretében 6 órakor a gyorsvonattal szekelyére utazott.

— **Lelegyakorlat Csíksomlyón.** A tanítókepzőintézet növendékeinek idei lelegyakorlata f. hó 2—6. napjain volt Szporni János főgimnáziumi tanár vezetésével.

— **Ismeretterjesztő előadás Gyergyóalfaluban.** A gyergyóalfalui róm. kath. elemi népiskola helyiségében február hó 27-én Miklós István helybeli esperes plebánus elnöklése alatt ismeretterjesztő előadás tartott, melyen nagyszámú hallgató közönség vett részt. Az előadás Miklós István esperes plebánus lelkes megnyitójával vette kezdetét, mely után Kijátz Valér a „Magyar gazdák biztosító szövetkezetének” kiküldötté tartott a jelenlévő közönség számára lelkes előadást a biztosításról, melyben a „Magyar gazdák biztosító szövetkezet” a jelenlévő gazdaközönsséggel megismertette a biztosító szövetkezetet a gazdaközönsségnek figyelmébe ajánlva, annak előnyét más biztosító társaságokkal szemben kifejtette. Azután Horváth Mihály helybeli tanító tartott egy tréfaszavazatot. Az előadásokat a jelenlévő közönség lelkes éljenzéssel fogadta.

— **Besztercei hírek.** A besztercei oltárregylet március hó 6-án d. u. 6 órakor tartotta meg a „Besztercei Kör” nagyermeben VII. jótékony célú estejét. Ámbár a szereplők szíves közreműködését eléggé megjutalmazta ama körülmény, hogy a nagyermet már 6 óra előtt zsufoltság megöltötte Beszterce közönsége valas és nemzetiség különbség nélkül, mégsem mulasztotta el az oltárregylet, hogy ezúton is köszönetet ne mondjon Steinsdorfer V., ki Nagyszébenből csupán erre a célra faradt ide; továbbá Algátz Anna, Klee H. iteni szász dalegyesület karmesterének és Sander K. 63. gy. ezredbeli katonazenekari karmesternek, kik az estély fényes sikerét közreműködésükkel biztosították. Fehervári Jenő újonnan kinevezett főispán beigtatása március hó 14-én lesz. Gróf Lázár Árpád volt főispántól márc. 5-én búcsúztak el a hatóságok. Benne a megye egy tevékeny és általános közkezdveltségének örvendő egyént vesztett el.

— **Népszövetség.** Kásonyfaluban Bartha Ferenc plebánus vezetésével folyó hó 6-án alakult meg a „Katholikus Népszövetség”. Az alakuló gyűlés lelkes hangulatban folyt le. — Tagok még iratkoznak. Az alakuló gyűlésen 210 tag jelentkezett. A gyűlés Gróf Májla Erdélyi püspök úr ónagyméltóságot tavrítalig üdvözölte.

— **Ismeretterjesztő előadás Csíksomlyón.** A Jótékony Nöegylet kezdeményezésére f. hó 4-én volt a második ismeretterjesztő előadás. Csató János tanár érdekes előadásban ismertette a föld geológiai kialakulását, bizonyította, hogy a tudományos kutatás eredményei csak megerősítik a Bibliának a teremtésről való részét. A föld kialakulásának különféle korszakát, az állat- és növényvilágot stb. vitetett képekben mutatta be. Az érdekes és tanulságos előadás mindvégig lekötötte a szép számban megjelent hözőnség figyelmét.

— **A múlt számunkban** jelzett kolozsvári szociális kurzus márc. 5-én és 6-án nagy érdeklődés s nem minden ellentünet nélkül folyt le. A kurzuson résztvett négy negyedéves papnövendék is praefektusok vezetésével.

— **Adatok az iskolák államosításhoz.** A vallás- és közoktatásügyi miniszterium, még Székely Ferenc ideiglenesen megbízott miniszter

aláírásával, rendeletet bocsátott ki 1305—1910. szám alatt, mely rendeletben a kir. tanfelügyelőket utasítja, hogy mindennemű oly fölterjesztéstől tartózkodjanak, mely végeredményképen az állampénztart terhelné. Hogy ezt a rendelet megértsük, néhány példát hozunk fel. Ha például az iskola faláról lehullott a vakolat, a zsindegy lerohadt, vagy az iskola falából már a téglák is kikiváncózik, akkor tilos a tanfelügyelőnek előterjesztést tenni, mert ehhez pénz kell. Vagy: ha rossz a kályha az iskolában, esetleg már talán össze is dül valamelyik tanulóra, mindegy, a tanfelügyelőnek nem szabad előterjesztést tennie. Tehát nem építkezés, sem javítás, sem felszerelés, de még egy nádpálcát sem vásároltat az ex-lexben a miniszterium. Az utóbbi hiány okából nem is volt rossz, ha az ex-lex minörökke tartana. Lesz azért miért szenvendnie az iskolának. Megbetegszik a tanító, vagy még inkább tanítónő, helyettes kellene; a tanfelügyelő azonban nem tehet előterjesztést, mert a helyettes pénzbe kerül. Mit tegyenek tehát, haza kergetik a tanulókat: ez az ex-lex az iskolában. De ha van is tanító, felszerelés nélkül, rossz épületben, mindenféle jutalmak, segélyek és fizetéskiegészítések beszüntése mellett az ügyesület és buzgalom is fogy. Mindezt, azt hiszszük, kár volt ezt a rendeletet kiadni. Nem képzelünk el olyan képviselőházat, mely a kulturális kiadásokért tenne szemrehányást.

— **„Ha más véleményen van — írjon.”** Az antiklerikális lelkiismeretesség megkapó példáját szolgáltatja a „Menschentum”, a szabadzellelemű Wolffsdorff Jenő gothai lelkész által szerkesztett, szintén szabadzellelemű újság, úgy ő is megkockáztatta azt az állítást, mintha Róma II. Lipót „mint a katolikus király” nevezte volna, mely állítás aztán az egyház és ennek erkölése ellen egy újabb kirohanásra adott volna alkalmat. Mikor azután Dr. Meffert, jan. 11-én a „München-Gladbach” című újságban levél útján Wolffsdorffot megkereste és kérte, hogy egy közelebbi cikkben világosítsa fel, mily érdekek támogatja ezen állítását, ezen vatikáni állítás Lipót király felől mikor történt, vagy az eredeti szöveget hol lehetne megtalálni. Január 15-én meg is kapta a szabadgondolkodó predikátor válaszáat, mely röviden így hangzott: „Leveleire válaszolva csak annyit mondhatok, hogy Önnel vitatkozásba bocsátkozni nem akarok.” Ami magyarul annyit jelent, hogy ezen „vatikáni állítás” a szabadgondolkodó önmaga, — szabadon gondolta — ki. Ime egy tiszta kép, amely nem a jesusiták, hanem a szabadgondolkodók ellen szól. Vajha mindenki utánozná Dr. Meffert ezen eljárását.

— **A Küküllőmenti első szőlőültvénytelep** Medgyesen (Erdély), melynek tulajdonosa Caspari Frigyes. Nagy-küküllővármegye volt szőlőszeti biztos és szőlőbirtokos, amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és borfajokból teljesen fajtiszta, dús gyökerzetű példányokat szőlőszokvány minőségben, ugyintén lugasszőlő oltványokat mérsékelt árban. Ezen szőlőültvénytelep, mely szakszerűen van kezelve és az ország egyik legnagyobbika, minden tekintetben megérdemli t. olvasóink bizalmát és figyelmükbe ajánljuk annak hirdetését jelen számunkban. — Nagy képes árjegyzéket a vállalat ingyen és bérmentve küld.

Támogassuk szívvel-lélekkel, vagyis tollaal és pénzünkkel az egyházmegyénk érdekeit szolgáló ezen egyetlen lapunkat.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

* **Szövetségi Értesítő.** Az orsz. kath. Szövetség hivatalos lapjának ez évi 1. száma a köv. tartalommal jelent meg: Olcsó és jó építkezés (körülbelül 200 képpel) — Vetítő gépek ajánlása. — A római korona-ünnepi zárándoklat. — Nagyon helyesen jár el a „Szöv. Értesítő”, amikor ilyen nagyfotossági kérdésben, mint az építkezés is, segítségére siet olvasóinak. Megjelenő a helyes építkezés módját, helyét, anyagát, ezek beszerzési forrását és föltételeit. Valóságos építkezési kalauz ez a füzet. A legapróbb részletekre is kiterjesztő alaposággal és szakértelemmel megírt munkát ajánljuk a fötízst. lelkész urak figyelmébe. Megjelent Budapesten, IV., Ferencziék-tere 7 sz. Ára 1 korona.

* **„Órangyal”** képes gyermekújság Petrovics Emil művészi címlapjával, változatos és gazdag tartalommal jelent meg. Mari néni aranyos történetei, Molnár G. verses regéje, Ujlaki D. humoros rajza egy Kis Hercegről együtt van a kifogyhatatlanul mesélő Endre bácsi példabeszédes, tanulságos intelmeivel, Tatai versével, a Szerkesztő bácsi uti naplójával. Szecessziós szöveg illusztrációk között hasznos közlemények olvashatók a Különfelel és az Állatok világából c. rovatokban. A végen tréfas kérdések, talányok és levelezés. Az „Órangyal” legolcsóbb magyar gyermekújság. Egész évre csak 2 korona. Megjelen Győrött havonként kétszer. Szerkeszti Kárpai Endre ny. f. leányiskolai igazgató.

* **Erdély.** Honismertető havi folyóirat ez évi első száma most jelent meg a köv. tartalommal: Hangay Oktáv (életrajz.) Irta: M. Kovács Géza. — Arcepk. — Kolozsvármegye szelidebb területében. Irta: Hangay Oktáv. — Tájékoztató: Kilatás a Diós-Bodonkúti tetőről. — Sölyömköi kúpalaku halmok. — Erdődomb Esküllő mellett. — Nagy Esküllő, ahol hadai táboroztak. Valamenyi Dunky felvétele. — Egyesületi élet. — Hirdetések. — Előfizetési ára egész évre 10 korona. Kiadja az Erdélyi Kárpát Egyesület, Kolozsvár. Az egyesület rendes tagjai tiszteletből kapják.

— **Nagyasszonyunk**, a női Mária-kongregációk képes szepirodalmi és ismeretterjesztő folyóiratának 12. száma is nagyon értékes tartalommal jelent meg. Szűz-Mária, — edes Anyám. Irta: dr. Mohl Antal c. püspök. — Az öregek. Sütő Istvántól. — Hazajáró lélek. — Erdélyben. Tanítónők. Szalay versei. — Az utolsó lecke (elb.) németből ford. Geck Otto — Az Orleansi Szűz (folyt.) Irta: Celli. — Hitvédelem: Ész és ösztön. — Magyarok Nagyasszonya: fenykép. Elhagyatva. Szalay Pál rajza. — Alkony a Holt-tengeren. — Szerkesztői üzenetek. — Apróságok. — Lányok könyvtára. — A „Nagyasszonyunk” érdekében is általános kedvelt leányújság. Előf. ára egész évre 4 korona. Megjelen havonként kétszer Győrött. Káptalandomb utca 18. sz.

* Megjelent a **Katholikus Szemle** ez évi 3. ik száma. Magas színvonalú cikkei: A szerződés szerepe az életben. Wiedermann Károly dr. — Hit és tudás viszonya. II. Bernhard Zsigmond S. J. — Ókori keresztény műemlékek. I. Fieber Henrik. — Jakabone. Elbeszélés. Angolból Hardy Ernő. — A nagy lélek. Bihari Ferenc. — Egy becses munka II. Kiss Albin dr. — A pókháló. — A holdvilág. Költemények. Tárkányi hagyatékból közli: Benkóczy Emil. — Színházi szemle. B. j. — Folyóiratok szemléje. gd. — Könyvismeretek, bírálatok.

— Kiadja a Szent-István-Társulat. A rendes tagok tagdíjmentényük egy része képen kapják. Nem tagoknak előf. ára egész évre 10 korona. Budapest, Szentkirályi-utca 28. sz.

Hogy kell vitatkozni a szocialistákkal?

Vagy
a menekülő ács.

(Igaz történet.)

Komárom vármegye egyik községében új templomot építenek a katolikusok. A templom falai két hónappal ezelőtt elkészültek s az ácsok hozzáfogtak munkájukhoz. Nagy János, az egyik ács, aki a városból került a községbe a templomépítéshez, a legvadabb szocialista volt, aki a munkások között a legképtelenebb kommunista elveket hangoztatva s a szegény, értelmetlen napszámósokat a társadalmi rend ellen lártva, oly türethetetlen helyzetet teremtett a faluban, hogy a munkások és munkaadók, napszámósok és gazdák, cseledek és urak között napirendben voltak a legvadabb összekoccsanások. Pedig az ácsnak nem volt oka panaszkodni, mert éhesen, rongyosan a faluba, hol oly kitűnő keresetre tett szert, hogy rövid idő alatt újszabású ruha, uras cipő, fehér gallér és elegáns nyakraváló díszelgelgett rajta.

Egy napon a tisztelendő úr elfjött megnézni az építkezést s mivel a szocialista agitátorról sokat hallott, szóba elegyedett vele.

— No, János mester, hogy megy a sora?

— Hát hogy menjen a magam fajta nyomorult, szegény embernek, kinek az úri nép még a vérét is kiszívja? — volt az ácsmester válasza, mely inkább a vezetése alatt dolgozó munkásoknak, mint a papnak szólt.

— Nem jól megy a sora? Igazán sajnálom, — folytatta a tisztelendő úr. — Ugyan mi fizetést kap itten kigyelmed?

— Három forint huszonöt krajcár napjára: meghalni sok, de élni bizony kevés az.

— Három forint huszonöt krajcár, szép fizetés az, fiam! En husz évig tanultam, míg elértem az évi 650 forint fizetést; magának, fiam, még egyszer akkora az évi jövedelme, pedig legfőlebb két-három évig tanoncokodott, mert látom, hogy még fiatal ember.

— Megszolgálók én azért a pénzt, aztán meg igaz, hogy éppen nem kell koplalnom ennyi fizetés mellett, de azért többet is megérdemelnék.

— Neked, Miksa mennyi a napi béréd? — fordult most a tisztelendő úr egy ismerős paraszthoz, ki a gerendák és lécek hordozásához volt felfogadva.

— Hatvanöt krajcár, istáalom alászan.

— Hat aztán megélsz belőle?

— Meg én, kezit csókolom a tisztelendő urnak. Igaz, hogy új eszmára, ködmönre, husra, pályinkára nem telik, de azért csak elvagyok valahogy az asszonyfával.

— Látja, János mester, maga oly nagy szocialista, miért nem segít maga ezen a szegény emberen, miért nem osztja meg vele a keresményét? — kérdezte a pap az ácsot.

— Köll az nekem.

— De látja a szegény ember húst sem ehét, aztán meg a lyukas eszmájában majd megveszi az Isten hidege. Magának éppen ötször akkora a bére, mint ennek a szegény embernek, pedig ennek felesége is van.

— Nekem több köll, nem vagyok én büdös paraszt, — válaszolt az ácsmester hetykén. Szóra szó hozódott, a napszámósok egyre dühösebben vették részt a vitában s mire a tisztelendő úr elsétált onnan, a munkások neki rohantak a kommunista ácsmesternek s úgy elagyabugyálták, hogy János mester éktelen futásnak eredt. A pályaudvarnak vette irányát és azonnal elutazott, mert az életet sem tudta biztonságban.

Igy szűnt meg a falucskában a szocializmus.

Szerkesztői üzenetek.

Senescens. Az csak szelíd, tréfás megjegyzés volt, — nem kell ilyeneket mindjárt „kirohanás”-nak minősíteni. A zsinatrol egyelőre nem írunk.

Ego. Az egyik megjelent, a másikkal várunk. Nagyon hosszú lére van erőszé, — a rövidség mar maga ajánlja a cikket előlvására. A hosszúság megöli az érdeklődést.

Az ipart eltették a nyári szük időszakra, — tetszik tudni: uborkaszézon . . . stb.

Kolozsvár. Későn jött.

P á l y á z a t.

A **nyáradselyei** róm. kath. kántor-tanítói állásra március hó 29-ig pályázatot hirdettek.

Javadalmazása: egyházi alapokból és a hívektől (pénzben és terményekben) 606 kor., államsegély 394 kor., 2 hold 1494□-öl szántó évi haszna; jó és kényelmes lakás, veteményes, gyümölcsös kerttel.

Kötelességei: a mindennapi és ismétlő iskolások tanítása; faiskola kezelés; kántori teendők végzése az anya- és fiókegyházakban; az ifjúsági egyesület buzgó vezetése, ide érte a dalárdát is.

A tanítói oklevél mellé kántori képesítés és gyakorlat szükséges. A megelőző vasárnapokon és ünnepeken megjelenők előnyben részesülnek.

Nyáradselye, 1910. február 28.

Pap Gyula,
iskolaszéki elnök.

Szőlő-oltványokat

Szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, **fajtiszta**ért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllömenti első szőlőoltvány telep

Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**

Medgyes 76 sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett **elismerő levelek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint irásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Keresztény családok lapja **AZ ÉLET.**

Szerkesztő: **Andor József.** Főmunkatársak: **Dr. Prohászka Ottokár és Szemere György.**

Elofizetési árak: **Egész évre 20 kor., Fél évre 10 K., negyedévre 5 kor., egy óra 2 kor.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 28.**

Méhészeknek fontos !!

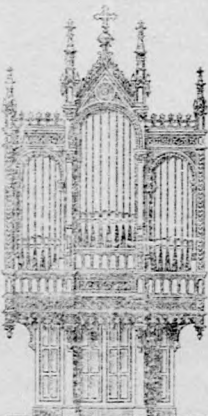
Az első magyar kereskedelmi méhtelep tulajdonosa:

Kühne Ferenc Utóda

Budapest, I. ker., Atilla-u. 99.

ajánlja dúsan felszerelt raktárát a legjobb és legmegfelelőbb kaptárakból, melyek jó anyagból, pontosan és lelkiismeretesen készítették; továbbá mindennemű eszközöket és szerzőmókat, melyek a méhészkedéshez kívánatnak a legjobb minőségű és olcsó áron elad. Az 1910. évre szőlő magyar vagy német nyelvű gazdagon **illusztrált és sok újdonságot tartalmazó főárjegyzékek** „**Méhészeti Utómató**”-val együtt ingyen és bérmentve küldetnek, valamint bármilyen utasítások és tanácsok kívánatra közöltenek.

Hirdetések jutányos áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

BODA JOZSEF

orgona és harmonium építő Csiktaplocán.

Van szerencsém a főtiszt. papság és a m. t. egyháztanács szíves tudomására hozni, miszerint

ORGONA és HARMONIUM ÉPÍTŐ MŰHELYEMET

teljesen újonnan rendeztem be. minek utánna módomban áll a legnagyobb szabású orgona építését is elvállalni. Bárminemű javításokat és átalakításokat jutányos árbán, pontosan eszközölök.

A n. érd. közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

Boda József, orgona és harmonium-építő Csiktaplocán.

ALAPÍTVÁ 1898.

ALAPÍTVÁ 1898.

A Batthyány-intézet közleményei.

Dániel Imre „Diarium“=a.

(Folytatás.)

Cont. pag. 25.

Id videns aemulus, qui illum jam sauciatus ē medio tollere decreverat, arrepto in manus sclopo glandibus plumbeis onusto, conscenso(ue) equo suo, qui in pratis pascua capiebat, celerrimo cursu inimicum (In marg.: fugientem) insequabatur. Incassum a me, socio(ue) meo rogabatur, ne se horrendo homicidii crimine commacularet; surdis monitiones, preces(ue) nostras auribus excipiebat: Iussimus igitur pelli equos, ne tragicum casum videre deberemus.

Dum montem Aquapendentis inter Rosarii recitationem pedes condescerem, Franciscanus quidem a-

Pag. 26.

sino insidens, qui ad Conventum suum ex alio vicino sui Ordinis loco revertebatur, mihi obvia(m) factus est. Me conspicatus, descendit ex Asino, illum(ue) per fraenum ducens, mecum latina lingua, quam me unicam callere illi interroganti responderam, amica colloquia inire coepit. Postquam mihi de suo itinere aliquos sermones fecisset, ad Episcopum loci colloquia sua transtulit: illum duo millia, et quingenta scuda Romana annuorum reddituum habere dicit, atq(ue) se existimare, his proventibus Episcopum suum cum decore vivere posse. Postea me importunis plane precibus urgebat, ut secum ad Conventum suum venire, illic(ue) pernoctare vellem, se curaturum, ne quidpiam mihi deesset. Sed excusavi me, quod mihi integram non sit divelli a societate illius, quem comitem itineris haberem. Conscendo ille rursus asino suo, ad suum Conventum tendit. Horum hic ad ingressu(m) Diversorii, quod smucidum, fenestris(ue) destitutum deserti ergastuli formam praeferebat.

XVII.

In toto itinere haecenus confecto nullibi difficilior Nobis via terenda fuit, atque illa, quae ex Oppido Aquapendentis ad MontisFlasconis Civitatem episcopalem ducit, quo, superato vico S. Laurentii ad amplissimum lacum Volsiniensem (Bolsenna

Pag. 27.

italicē nuncupatum) sito, hora quasi prima pomeridiana adpulimus. Urbs haec in cacumine celsissimi montis posita est, unde ad remotissima loca deliciosus prospectus. Illam Aquapendente vix egressi vidimus, jam propter frequentes montes (In marg.: saxeis lapidibus asperos), densissim(ue) sylvas, per quas transeundum fuit, oculis nostris subductam, jam rursus eisdem objectam. Diversorium ad radicem montis extra muros Civitatis positum intrantes, postquam Aurigae pro Nobis prandium constituissent, (id in Italia Aurigarum est munus, qui suis cum heris prandio una assident) Caupo interrogavit, an vinum Estest nuncupatum bibere vellemus? Nota mihi fuerat jam Viennae hujus vini historia: inde igitur portionem nobis adferri curavimus.

Sumpto prandio Urbem ingressus ego sum, cujus porta magnifica est, ut Excell(entissimi) Nuncii Viennensis Comitis Josephi Garampi, hujus Civitatis (episcopi, litteras in mei commendationem gratiose scriptas Seminarii Clericorum Rectori Paulo Venturi praesentare possem, in quibus laudatus Rector me prandio excipere, ad videndum totum seminarium (In marg.: spectandam(ue) Cathedralem, et Seminarii Ecclesiam) deducere, aliis(ue) humanitatis officii prosequi jubebatur. Illum, cum toto Professorum coetu, domesticoque medico prope fornacem sedentes reperi. Stupuerunt ad ingressum meum, dum me lupinis pellibus tectum cubiculum intrantem conspexerunt. Vix legit Rector praesentatus litteras, continuo

Pag. 28.

doloris testimonia edidit, quod prandii causa alio divertissem. Quis essem? Professoribus ibi congregatis illico adnunciavit.

A 25-ik old. folyt.

Látva ezt az ellenfél, ki a sebesülést már föl akarta emelni, kezébe ragadva töltött pisztolyát, legelésző lovára kapott és sebes vágatva üldözőbe vette a menekülőt. Hiába kereltük társammal, hogy ne szennyezze be embervérrel kezét; intésünk és könyörgésünk sikert fűlekre talált. Elhajtattunk, hogy ne kelljen végig néznünk a szerencsétlen eseményt.

Mikor a quapendente irányában mentem föl olvasómat mondvá a hegyre egy ferences barátal találkoztam,

26. old. folyt.

a ki rendjének egyik zárdájából számár háton klastromába tért. A mint engem megpillantott, leszállt a csacsiról, s a fülest kötőfékre fogva, bizalmas beszédbe elegyedett velem, még pedig latin nyelven, mert azt feleltem, hogy vele csak ezen az egy nyelven tudok beszélni. Mikor már utjáról egyet-mást elbeszél, püspökére terelte a beszédet és elmondotta róla, hogy 2500 római scudo! évi jövedelemmel rendelkezik, a mi — véleménye szerint — elegendő püspökének, hogy állásához méltóan élhessen. S valósággal terhemre volt sürgető hívogatásával, hogy kolostorába kísérjem s az éjjel ott töltsöm: ő majd gondoskodik, hogy mindenem meglegyen. Azzal mentettem magam, hogy utársamtól semmiképen el nem válhatók. A barát számárra ült és elkocogott a kolostor fele. A fogadó bejaratánál pedig elborzadtam, olyan szennyes volt az, hiányzott minden ablaka, s úgy festett akárcsak egy elhagyott börtön.

Dec. 17-én.

Eddigi utazásunkban sehol sem volt oly nehéz az út, mint az, amely Aquapendentéből Montefiasconeba, egy püspöki székhelyre viszen. Délután egy órakor érkezünk oda elhagyva San Lorenzot, a nagy bolsenai tó mellett

27. old.

fekvő faluskát. Montefiascone magas hegy ormán épült, a honnan messze tájra nyíló kilátás élvezhető. Alighogy a quapendentét elhagytuk, láttuk már e várost, nem sokára eltakarták a zordon sziklás hegyek s a sűrű erdők, melyeken utunk átvezetett, majd meg újra szembe tűnt. A város falain kívül a hegy lábánál fekvő fogadóba tartunk. Mikor a kocsisok megrendelték számunkra az ebédet (ami Olaszországban a kocsisok dolga, kik urakkal egy asztalnál etkeznek) megkérdezte a vendéglos, akarunk-e inni az Estestből? Már Wienben ismertem e borhoz fűződő történetet; ezért hoztunk belőle egy porciót.

Ebéd után a nagyszerű kapun át bementem a városba, hogy Garampi József grófnak, a wieni nunciusnak, s e város püspökének, meleg hangu ajánló sorait átadjam a papnövelde igazgatójának, Venturi Pálnak.

E levélben a nuncius utasította a nevezett igazgatót, hogy hívjon meg ebédre s vezessen el az egész papnevelőnek, a székesegyháznak és a papnevelői templonnak megtekintésére s más dolgokban is legyen szolgálatomra. A kandaló körül találtam őt az egész tanári kar és a hazi orvos társaságában. Beléptemkor elbámultak, mikor farkasbőr bundájában a szobába vonultam. Alig olvasta az igazgató az ajánló levelet, azonnal

28. old.

sajnálkozott, hogy máshová mentem ebédelni. Az egybegyűlt tanároknak tüstént értésére adta, hogy ki vagyok.

1) Scudo, (seudi) olasz pénzem, 3, 4, 5 korona értékét képviseli a különböző időkben és különböző államokban. Manapság a mi 5 koronánkhoz hasonló olasz 5 Lirat nevezik scudonak.

2) „Est, Est, Est“ nével jelzik az olasz vendéglosök a híres montefiasconei muskatálybort. Az elnevezés onnan ered, hogy állítólag Fugger János augsburgi prelatus utjaiban egyik szolgáját előre küldötte, hogy jelezze az egyes vendéglosökön egy „est“ szó felírásával, ha jó bort lehet ott találni. A szolga hűséggel teljesítette a megbízást és Montefiasconében a bor jósága annyira föllekesztette, hogy háromszor írta a vendéglos kapujára „est, est, est.“ Ez anekdotának alapul az egyik montefiasconei templomban talált középkori sírfelirat szolgát, mely így hangzik: EST, EST, EST, PR NIM. — EST HIC IO DE UC DO MEUS MORTUUS EST. (Est, Est, Est. Propter nimium est, hic Johannes de Uc(?) Dominus meus mortuus est.) A sírban nyugvó nemes úr homályos családnévét a XVII. században Fuggernek olvasták s az augsburgi püspökkel hozták a hármas „Est“-et kapcsolatba.

ALAPÍTTATOTT 1848-BAN.

ALAPÍTTATOTT 1848-BAN.

Melczer Gusztáv

viaszgyertya, szappangyára NAGYSZEBENBEN.

Ajánlja elismert legjobb temp-
lomi gyertyáit minden kívánt
nagyságban viaszból, stearin-
ból és ceresinből.

Számos elismerő levéllel rendelkezik.

Kedvező fizetési feltételek.

Bérmálási lapok, Bérmáltak anyakönyve,

A bérmálás szentségének -
szeriartása s minden más egy-
házi hivatalos nyomtatványok
nagy készletben kaphatók:

Papp György

könyvnyomdájában

GYULAFEHÉRVÁRT.

Alapított 1840-ben.
1890-ben állami ezüst-
éremmel kitüntetve. . .

Hönig Frigyes

cs. és kir. szabadalmazott
haranggyár, ARAD,
Rákóczy-utca 11—28.

Ajánlja a hangoknak elő-
revaló meghatározásával

saját találmányú cs. és kir. sza-
badalmazott harangjait, melyekkel
igen tetemes súly es armegtakarítás eretik el-
p. u. egy ilyen szabadalmazott 260 klg. súlyú
harang hangja egy más regibb szerkezetű 460
klg. harang hangjával egyenlő.

A legujabb ingó rendszerű for-
gatható vasharang felszerelést, melyek
a tornyot nem rázkódtatják, járásuk oly könnyű-
nyed, hogy egy gyermek is több harangot
huzhat egyszerre.

Regi harangoknak ilyen forgatható könnyen huz-
ható vasszerelésre való átalakítását. — repedt haran-
goknak újraláló öntését vagy csekély felülízetés
mellett való becserélést.

Tűzmentes es szilárd vasharang-átványokat.

Több évi szavatolás. Kedvező fizetési feltételek.

Képes árlapot es költségvetést díjmentesen küld.

FLEISCHER JÁNOS

(Keresztény katolikus cég)
egyházi ruha és reverenda-szabó
PÉCS, Ferenciek-u. 9.

Évek hosszú gyakorlata képezi a legjobb
szabású, minőségű es finoman kidolgozott reve-
rendák es címádák, papi civil öltönyök
előállítására.

Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. **Mindennemű egy-
házi ruhák:** casulák, pluvialek, velumok, bal-
dachinumok, minisztráns ruhák, zászlók, lobogók,
karingek, álbák, kehelyruhák stb. készíttetnek.

Nem kell sem Budapestre, sem Bécsbe menni.
Üzletem **versenyképes** minden pesti vagy bécsi
céggel úgy **szabászat, mint ár es minőség**
tekintetében. Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón es jól
eszközöltenek.

! Költségvetés, árjegyzék ingyen. !
— Személyesen is megjelenek —